

פרוטוקול מס' 4

מישיבת הוועדה המשותפת (לוועדת הכספים וועדת הכלכלה) לחוק משק החשמל
יום רביעי, א' באדר התשנ"ו (21 בפברואר 1996), שעה 11:00

נכחו:

חברי הוועדה:

ג' גל - היו"ר

מוזמנים:

א' שלגי - מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתית
ר' פלד - מנכ"ל חברת החשמל
י' חורש
ח' אילתה - רשות לשירותים ציבוריים
ד' צ'מנסקי - הטכניון
א' מעוז - אמיכל בע"מ
ד' לחמן-מסר, ט' שטיין - משרד המשפטים
ש' ברובנדר - משרד האנרגיה
ד' ברוך, צ' שאשא, ר' מוסנזון, ד' ליפשיץ - משרד האוצר
ב' שרון - משרד ראש הממשלה
י' ורדי, ב' אבלין - יועצים

יועץ משפטי: א' שניידר

יועצת כלכלית: ס' אלחנני

מזכיר/ת הוועדה: א' קרשנר

קצרנית: ש' לחוביצקי

סדר-היום:

הצעת חוק משק החשמל.

8921

1. הצעת חוק משק החשמל

היו"ר ג' גל:

אני מתכבד לפתוח את ישיבת הוועדה. לאיזה סעיף הגענו אתמול?

א' שניידר:

לפי הרישום שלי הגענו עד סעיף 4; סוף סעיף 4. יש לנו גמר דיון בסעיף 1 ובסעיף 2. בסעיף 3 היתה שאלה האם השר ייתן את הרישיונות או ה-P.U.C. הגענו לסוף סעיף 4(א). סעיף 4(ב) למעשה מתייחס ל-WILLING, ובו נעצרנו.

היו"ר ג' גל:

כלומר, הגענו לסעיף 4(ב). אני מבין שלגבי סעיף 4(ב) ביקשנו הצעה ברוח הדברים שאמרתי.

א' שלגי:

זה נמצא בהכנה.

סעיף 5:

היו"ר ג' גל:

נעבור לסעיף 5. בניגוד למה שחושבים פה ושם, אני רוצה שנגמור את החוק הזה. לכן, אני מבקש שההערות תהיינה בלשון של טייסים. כולם כבר מבינים במה מדובר.

א' שניידר:

סעיף 5 דן בסייגים למתן רישיון, כדלקמן: "5(א) השר לא ייתן רישיון לפי חוק זה, אלא ליחיד שהוא אזרח ישראלי, לחברה או לשותפות; רישיון ספק שירות חיוני ייתן לחברה בלבד. (ב) השר לא ייתן רישיון לפי חוק זה, ליחיד שהוכרז פושט רגל, זולת אם הופטר, ולתאגיד אם מונה לו כונס נכסים או מפרק, או שהחליט על פירוק מרצון". כאן שוב אני רוצה להזכיר שאם במסגרת הדיון על ה-P.U.C. יוחלט שהרישיונות יינתנו על ידי ה-P.U.C. - יצטרכו לעשות כאן תיקון.

בסעיף 5(ג) נאמר כלדקמן: "השר לא ייתן רישיון לפי חוק זה, למי שהורשע בעבירה שיש עמה לדעת היועץ המשפטי לממשלה, קלון; השר לא ייתן רישיון לחברה, גם אם נושא משרה או בעל שליטה בה הורשע כאמור וגם לא לשותפות, אם אחד מהשותפים בה הורשע כאמור. (ד) השר לא ייתן רישיון ספק שירות חיוני לפי חוק זה אלא לחברה שהתחייבה כי עיסוקה ייוחד לפעילויות, בהתאם להוראות הכלולות ברשיונות שהשר נותן לפי חוק זה, ולפעילויות נילוות לפעילויות אלה; על אף האמור בסעיף קטן זה, יהיו השרים רשאים לאשר לבעל רישיון ספק שירות חיוני עיסוק בפעילויות אחרות, אם שוכנעו כי אין בעיסוק זה כדי לפגוע בפעולותיו של בעל רישיון ספק השירות החיוני, בהתאם להוראות הכלולות ברשיונות לפי חוק זה או לפגוע בפיקוח על מילוי חובותיו של בעל הרישיון לפי חוק זה".

ס' אלחנני:

בחלק מהדברים מדובר בשר. בסעיף קטן (ד) מדובר על שרים. האם זה מכוון?

א' שלגי:

זה מכוון שספק שירות חיוני לא יבנה בתי מלוון, אלא יעסוק בטיפול בשירות החיוני.

היו"ר ג' גל:

5. אם אין הערות - נעבור לסעיף הבא. האם יש הערות? - אין. סיימנו את הדיון בסעיף.

סעיף 6:

א' שניידר:

סעיף 6 - שיקולים למתן רישיון. "בבואו להחליט אם ליתן רישיון או לקבוע בו תנאים ישקול השר, בין היתר, שיקולים אלה: (1) מדיניות הממשלה בתחום מבנה משק החשמל; (2) תרומת מתן הרישיון לרמת השירותים לציבור; (3) טובת ציבור הצרכנים".

היו"ר ג' גל:

האם יש למישהו הערות?

א' מעוז:

אני יודע שהנושא הזה הוא לא כל-כך אהוב, ואני מתכוון לשיקולים כלל משקיים הקשורים בנושא ריכוזיות המשק.

היו"ר ג' גל:

מה דעת החברים?

א' שלגי:

זה נושא שעלה בוועדת המונופולים ושני השרים לא הביעו הסתייגות בנושא הזה.

י' חורש:

הממשלה לא קיבלה את ההערות האלה.

ד' לחמן-מסר:

הממשלה לא קיבלה זאת.

היו"ר ג' גל:

אם אין הערות נוספות - סיימנו את הדיון בסעיף 6. נעבור לסעיף הבא.

סעיף 7:

א' שניידר:

סעיף 7 - תקנות לעניין מתן רישיון: "(א) השר רשאי לקבוע - (1) אמות מידה ותנאים למתן הרישיון; (2) כללים להפעלת הרישיון, חובות שיחולו על בעל הרישיון, לרבות לעניין מתן ערבויות וביטוח; (3) נהלים להגשת בקשה לרישיון; (4) דרכי בחירה בין מבקשי רישיון מסוג מסויים, אם הוגבל מספרם בהתאם לשיקול הדעת של השר לפי סעיף 6. (ב) השר יתחשב, בין השאר, בסוג הרישיון ולענין ייצור, גם בהספק הייצור שלגביו הוא נתן את הרישיון".

היו"ר ג' גל:

האם יש הערות?

ד' צ' מנסקי:

כל עוד שזה נשאר במתכונת הזאת, צריכה להיות חובת התייעצות עם ה-P.U.C. במקור זה היה כך. השר חייב להתייעץ. הוא לא חייב לקבל, אבל הוא חייב להתייעץ.

י' ורדי:

לי יש הערה שכתבנו כולנו, כולל מר ברובנדר, בדו"ח שלנו. לפי דעתנו, יש הרבה יותר הגיון שהדברים האלה ייעשו על-ידי ה-P.U.C, שזאת סמכות סטטוטורית ומקצועית, ולא על-ידי השר שהוא יכול להיות או איש אנרגיה או לא איש אנרגיה. כל הפרק מסעיף 5 והלאה פשוט מושך את השטיח מתחת ל-P.U.C. מה שיקרה הוא שה-P.U.C יישב על יד מי שילחש על אוזנו של השר, הם יריבו על סמכויות ואף אחד לא ייצא מזה נשכר. כל הסטרוקטורה שמוצעת כאן לוקחת גוף חי וחותרת אותו באמצע לשניים, כמו במשפט שלמה. לפי דעתי, החלוקה הזאת היא מאוד לא הגיונית והיא תהיה גם בעוכרי מקבלי ההחלטות וגם בעוכרי משק החשמל שבוודאי לא ייצא מכך נשכר. כל דבר ייצא מסובך, מורכב ועם הרבה כססוכים, כמו שאני מכיר את המערכת.

ר' מוסנזון:

אני רוצה להקריא במיוחד לאזניו של מר ורדי את המלצה 11 של ועדת ורדי: "סמכויות המדינה בעניינים הקשורים ברישוי ובפיקוח על משק החשמל יינתנו למינהל החשמל במשרד האנרגיה והתשתית (הרשות המוסמכת), כאמור בהמלצה 12 להלן, ואילו הפיקוח על תעריפי החשמל ועל הגנת צרכני החשמל יופקד בידי רשות נפרדת, שתכונה הרשות לשירותים ציבוריים - חשמל, שתוקם על-פי חוק וכן הלאה".

אני חושב שההמלצה הזאת של ועדת ורדי היתה מאוד נכונה. זו הקונספציה הנכונה. הרישוי צריך להיות בידי המשרד. הרשות לא אמורה להחליף את המשרד ולא צריך לסטות מההמלצה הזאת.

י' ורדי:

קודם כל, אני מודה למר מוסנזון על כך שהוא האיר את עיניי. עדיין ההמלצה בדו"ח היא לתת זאת למינהל החשמל ולא לשר. בדיעבד, אני חושב שההצעה שה-P.U.C יעשה זאת היא ההמלצה העדיפה. אבל זוהי דעתי האישית ולא דעת הוועדה. בכל מקרה, טוב שהקראת את ההמלצה. פה מדובר על מינהל החשמל ולא על השר. שר הולך ושר בא ומינהל החשמל וה-P.U.C עומדים.

ח' אילתה:

נדמה לי שלמרות שאנחנו מכירים את כל הסעיפים, צריך לדבר על הקונספציה כי יש פה חילוקי דעות. נדמה לי שיש לי פתרון לבעיה. אני לא רוצה לחזור על כל מה שנאמר כאן ועל הסיבות הטובות להקמת תאגיד. שלוש ועדות הציעו זאת וזה יאפשר התרחבות לנושאים אחרים במשק, כמו מים, תחבורה, תקשורת וכן הלאה, כפי שזה קיים בחוץ. אבל אני מבין שלא רוצים לתת לגוף הזה, לרשות לשירותים ציבוריים, יותר מדי עצמאות, אלא רוצים שיהיה פיקוח על הגוף המפקח, כדי למנוע הקמה של עוד רשות ועוד תאגיד כזה. הקראתי לכם לפני שבוע רשימה ארוכה של תאגידים מהסוג הזה, שהם לא שונים מאלה שרוצים להקים כאן, לפי ההצעה הראשונית ולא לפי החוק הזה שמוצע.

ההצעה היא להצמיד, לפי החוק, את הרשות למשרד האנרגיה, כשאנחנו לא יודעים אם משרד זה יהיה קיים אחרי הבחירות.

איך נוצר החוק הזה? - אני, לשמחתי, לא הייתי שותף. חשבתי שהיתה קונספציה, אחר-כך כתבו את המילים והיה קונצנזוס על הקונספציה. אבל קרה בדיוק הפוך. כתבו את החוק ואחר-כך שינו את הקונספציה של בסיס החוק. ותראה מה קרה פה, איזה בזבוז ואיזו כפילות. יש מינהל חשמל במשרד האנרגיה. במינהל החשמל עוסקים היום במעקב אחרי התעריפים, בטיפול בתלונות הציבור וכו'. עד כמה שאני יודע, יש צוות עובדים מסור ומקצועי. עד כמה שאני יודע ושמעתי, אין תלונות על מה שהם עושים.

אם רוצים להקים גוף כזה שיעשה זאת, למה לא מינהל החשמל? למה צריך עוד רשות? למה צריך עוד מדרגה במשרד האנרגיה, שתטפל בנושא מקביל? אם כבר, שיתנו את העצמאות שרוצים לתת לפרופ' ברובנדר לקבוע את התעריפים.

ש' ברובנדר:

האיש לא חשוב פה. הפונקציה היא החשובה.

ח' אילתה:

אם יש לו בעיות, שיתנו את המינוי שלו לחמש שנים.

הדבר הכי חשוב הוא שיקימו מועצה מיעצת לרשות. זה הכי חשוב.

דרך אגב, אני יושב ראש הוועדה המייעצת לעניין חוק הנפט. יושבים שם אנשים טובים, שדברים לא מעניינים אותם כי הם יודעים אין להם שום סמכות. יש נציב, יש מישור שקובע, ויש מועצה. זה פשוט פלסטר וכיסוי ציבורי.

אני מהנדס ולא משפטן. התחלתי לקרוא ויש לי קושי אפילו להבין את מה שנאמר בפעם האחרונה. מה שאני יודע זה איך מערכות פועלות. I KNOW HOW TO MAKE THINGS WORK, זה המקצוע שלי, כמהנדס. אני יכול להגיד לך שזה לא יעבוד. מר ברובנדר ואני נשב בחדרים סמוכים, אחד ליד השני, עם העובדים שלו בצד אחד ועם העובדים שלי בצד השני, ואנחנו נעסוק שנינו בנושא החשמל. השר יקרא לנו לישיבה, כמו שהוא עושה היום. אם מר ברובנדר נמצא בחו"ל - השר ידבר אתי על רישוי. אם אני לא אהיה כאן, הוא יקרא למר ברובנדר וידבר אתו על תעריפים. ואנחנו נצטרך מחוץ למשרדים לבנות את החוק, כדי שאנשים שיבואו לבקר צרכנים, יצרנים ואנשים אחרים, יידעו למי לגשת. וכך, אנחנו נעסוק כל היום בריב של סמכויות בינינו.

י' חורש:

אדוני היושב ראש, הוויכוח הזה התנהל עם כל המשרדים.

ד' מסר-לחמן:

זה ויכוח של מדיניות. פרופ' אילתה מדבר על הרישוי. הוא רוצה שכל הפונקציות תרוכזנה בידי גוף אחד.

(הפסקה)

היו"ר ג' גל:

אני חושב שהדברים שנאמרו לגבי סעיף 7 מספקים אותנו. אני מבין שזה גם חלק מתפיסת הקונספציה של הרשות עצמה, אם היא תהיה במשרד, אם היא תהיה עצמאית וכו'. ממילא, בעניין הזה נצטרך עוד להחליף כמה מילים ברמה העקרונית.

א' שניידר:

לזה נגיע. יש פרק שלם. זה סעיף 20.

היו"ר ג' גל:

כן, אבל אם הבינתי את מה שפרופ' אילתה אמר, זה קשור לתפיסה של הרשות. זה לא דבר העומד בפני עצמו בסעיף 7.

קריאה:

ממה שפרופ' אילתה אמר לא הבנתי שהוא רוצה את הרשות. אני חושב שלא הבנו נכון את מה שהוא אמר.

ח' אילתה:

לא התכוונתי שהרישוי יעבור לרשות. לא אמרתי זאת. אמרתי שאם הרשות היא יחידה במשרד האנרגיה, אזי אין צורך בכפילות וצריך להעביר למינהל החשמל את הסמכויות. הוסבר לי בהפסקה שהולכים לשנות את ההצעה

ד' לחמן-מסר:

אתמצת את הדברים. הכוונה של פרופ' אילתה היתה שאם הרשות היא עצמאית במסגרת הממשלה, שלא תחת משרד האנרגיה - אין לו בעיה שתהיה הפרדת סמכויות. אנחנו הבהרנו לו שהכוונה היא לרשות עצמאית בתוך הממשלה, שאיננה כפופה למשרד האנרגיה.

היו"ר ג' גל:

אבל אני לא שגיתי בכך שאמרתי שמה שהוא אמר קשור ברשות. נכון? לכן, כשנגיע לרשות נתייחס לזה. כל פעם שואלים אותי: האם תגמור את החוק או לא? אני רוצה לגמור את החוק. לכן, בואו נתקדם הלאה ולא נתעכב במקומות שלא צריך לבזבז זמן. נעבור לסעיף 8.

סעיף 8:

א' שניידר:

סעיף 8 - הגבלת רשיון, התלייתו, ביטולו או שינויו. "(א) השר רשאי להגביל רשיון, להתלותו, לבטלו או לשנות כללים וחובות בו או להוסיף עליהם, אם נוכח שנתקיים סייג מן הסייגים לקבלתו או שהופר תנאי מתנאי הרשיון. (ב) השר רשאי להגביל רשיון, להתלותו, לבטלו או לשנות כללים וחובות בו או להוסיף עליהם, שלא מאחת הסיבות המנויות בסעיף קטן (א), משיקולים של מדיניות הממשלה בתחום מבנה משק החשמל, טובת ציבור הצרכנים ורמת השירות לציבור. (ג) השר לא יעשה שימוש בסמכויותיו לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), אלא אם כן נתן לבעל הרשיון הזדמנות להשמיע את טענותיו בפני השר. (ד) השרים יהיו רשאים לקבוע כללים למתן פיצוי בשל פעולות לפי סעיף קטן (ב) ויכול שעל-פי כללים כאמור, יהיה שיעור הפיצוי אפס".

א' מעוז:

אני רוצה להעיר הערה לגבי סעיף 8(ב). בסעיף זה רצוי שהדבר יהיה יותר מפורש. בין היתר, יש לציין את האפשרות שייתכן שמדיניות הממשלה תחייב התניית הרישיון בשינויים במבנה הארגוני והעסקי של בעל הרשיון. ראה לדוגמא הקשיים שבהם נתקלה הממשלה בבואה לתחום את הרשיון של "בזק" ולהתנותו בביצוע שינויים במבנה הארגוני והעסקי של החברה.

דבר שני - במיוחד, ובניגוד לסעיף זה, עלול להידרש, בשל קיום סכנה מוחשית, שחברת החשמל תופרט על-פי המבנה הארגוני והרישוני המשתקף בחוק זה. במקרה כזה אנו עלולים לקבל מבנה של מונופול מופרט, שנזקו יהיה קרוב לוודאי גבוה יותר מנזקו של מונופול בבעלות ממשלתית, ובמיוחד אם החברה תירכש על-ידי הקבוצות הבנקאיות או במימון.

דבר שלישי - בהקשר זה רצוי להזכיר בסעיף זה גם את טובת המשק. זאת אומר, מדובר שם על טובת הצרכן וכו', וצריך להזכיר גם את טובת המשק.

ד' לחמן-מסר:

אני רוצה להעיר הערה משפטית לפני שניכנס לוויכוח המהותי שהעלה כאן פרופ' מעוז. מדובר על הנושא של הוספת תנאים. מה שקורה כאן הוא שבעצם נעשה שימוש במונחים לא ברורים, כמו להגביל רישיון, להתלות, לשנות כללים וחובות. הביטוי שמעגן בתוכו את כל האפשרויות הנוספות, כמו שנעשה בחוק הבזק, זה "לקבוע בו תנאים, להוסיף עליהם או לשנותם". הביטוי הזה הוא מאד חשוב גם לגבי העתיד. זו הערה משפטית. זו לא הערה של מדיניות.

ד' ליפשיץ:

יש בחוק אבחנה מאד ברורה בין תנאים לכללים וחובות. תנאים זה בעצם עד השלב של קבלת הרשיון, וכללים וחובות זה בהמשך.

ד' לחמן-מסר:

אני שואלת האם לא נכון היה להוסיף סמכות כללית, במסגרת סעיף קטן א', האומרת: להוסיף תנאים או לשנותם? זה הכל. זו פשוט אפשרות לגמישות מירבית. אני מציעה לומר כך: השר רשאי להגביל רשיון, להתנותו, לבטלו, להוסיף תנאים או לשנותם.

היו"ר ג' גל:

טוב, תוסיפו את התוספת הזאת: להוסיף תנאים או לשנותם. יש עוד הערות?

ס' אלחנני:

יש לי הערה לסעיף 8(ג). בסעיף 8(ג) יש את הטענות של בעל הרשיון. דברים כאלה תמיד צריך להגביל. צריך להבטיח שטענותיו יושמעו, אבל צריך גם להבטיח שתהליך הערעור על החלטות השר לא יימשך לנצח. הדברים האלה צריכים להיות מוגבלים בזמן ושזה לא יהיה לנצח.

היו"ר ג' גל:

האם יש לכם בעיה להוסיף זאת?

י' חורש:

בדרך כלל השר יבוא ויגיד: אני רוצה לשנות את זה ואת זה, ויש לך 60 יום להגיב על הדברים האלה. לא צריך להוסיף זאת כאן. זו פרוצדורה מקובלת. לא צריך. חבל להגביל את שיקול הדעת של השר.

היו"ר ג' גל:

סיימנו את הדיון בסעיף 8. בסעיף 8(א) אחרי המילה "לבטלו" יש להוסיף את המילים "להוסיף תנאים או לשנותם". בזה גמרנו את הדיון גם בסעיף 7 וגם בסעיף 8.

סעיף 9:

א' שניידר:

סעיף 9 - ביצוע על-ידי המנהל. "א) לא קיים בעל רשיון הוראה מהוראות חוק זה, או התקנות לפיו, או תנאי מתנאי הרשיון והמנהל שוכנע כי אי-קיום ההוראה או התנאי מהווה סכנה ממשית ומיידיית לאדם או לרכוש, רשאי הוא לבצע את הפעולה הנדרשת (להלן - הפעולה) במקום בעל הרשיון או להעביר ביצועה לאחר ולגבות מבעל הרשיון את כל

ההוצאות שהוציא לשם כך; על גביית ההוצאות כאמור תחול פקודת המסים (גביה), כאילו היו ההוצאות מס כהגדרתו באותה פקודה. (ב) המנהל לא יפעל כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שנתן הודעה לבעל הרשיון, שבה הוא נדרש לבצע את הפעולה, תוך זמן שנקבע בהודעה, ובעל הרשיון לא ביצע את הפעולה כנדרש, ובלבד שבנסיבות העניין היתה שהות למתן הודעה".

היו"ר ג' גל:

האם יש הערות לסעיף 9?

ב' שרון:

יש לי שאלה. האם אפשר לפרש את המילה "רכוש" כ-WELL BEING של צרכני החשמל? המילה מופיעה בסעיף 9(א). אם לא - צריך להוסיף פה, לדעתי, "סכנה מיידית לאדם, לרכוש או לאספקתו התקינה והרציפה של החשמל למשק".

י' חורש:

יש סעיף אחר, שמאפשר השתלטות על כל ה מפעל.

א' שניידר:

אבל אפשר לכתוב: סכנה ממשית ומיידית. זה לא משנה למי.

י' חורש:

לא, זה רחב מדי.

א' שניידר:

אפשר לומר: בכל מקרה שבו יש סכנה שזה יקרה.

ד' לחמן-מסר:

יש כאן בעיה איך הוא יעשה את הפעולה. בחוק הבזק קבענו שאם באמת יש סכנה - נתנו לו סמכות להיכנס לחצרים, לעשות שימוש במתקנים ולעשות את כל הפעולות הנדרשות לשם כך. מה שיצא כאן זה שיש לו סמכות לבצע את הפעולה כאילו שיש לו גנרטור בבית. אני חושבת שזו לא היתה הכוונה. לכן, נדמה לי שחסר כאן "סט" שלם של סעיפים שאומר שבמסגרת הסמכויות הוא רשאי להיכנס, להורות לבעל הזיכיון מה לעשות, או לעשות שימוש במתקניו, או לעשות את כל הפעולות שיבטיחו שהחשמל בסוף יגיע.

ד' ליפשיץ:

לא, אבל זו סיטואציה אחרת. הסיטואציה שאת מדברת עליה היא סיטואציה בה יש סכנה לאי-אספקה באופן כללי, שזו שעת חירום ואז יש לעניין הזה את סעיף 50.

י' חורש:

לא, לא מדובר על שעת חירום.

שק ברובנדר:

נכון. מה קורה אם מחר תפרוץ שביתה?

ב' שרון:

נניח שבעל הרישיון פעל ברשלנות, או שהוא לא רצה לקום בבוקר. אני לא יודע. למה להגביל זאת לשעת חירום?

ד' ליפשיץ:

שעת חירום היא לאו דווקא מלחמה.

ד' מסר-לחמן:

הבעיה עם שעת חירום היא שזוהי בדרך כלל שעת חירום כללית. אבל אנחנו מדברים לפעמים על פעולה ספציפית למגזר מסויים, לנושא מסויים. את זה שעת חירום לא מכסה.

י' חורש:

למה מה שכתוב פה לא מכסה? הסעיף הזה מאפשר לו לעשות את מה שהוא צריך.

ד' לחמן-מסר:

אבל זה לא מאפשר כניסה למתקנים. אם אתה רוצה סמכות כניסה למתקנים ועשיית שימוש בהם - תכתוב זאת. היום, בעידן חוקי הקניין ובעידן חוקי היסוד - צריך לכתוב זאת.

י' חורש:

כתוב כאן שהוא רשאי לבצע את הפעולה הנדרשת במקום בעל הרישיון. ברור מכך שכל מה שבעל הרישיון יכול לעשות - הוא יכול לעשות בכל המתקנים של החברה.

ד' מסר-לחמן:

אם אתם לא מתנגדים - נכתוב זאת. מה שכתוב פה לא אומר שהוא רשאי לעשות שימוש במתקנים.

א' שניידר:

אבל הוא נכנס בנעליו.

ד' מסר-לחמן:

לא, זה לא כתוב. רק את הפעולה הוא עושה במקומו. את צריכה את כל הסמכויות, גב' שניידר.

א' שניידר:

אבל לא כדאי להרחיב זאת לכל-כך הרבה סעיפים.

ד' לחמן-מסר:

לא, לא, לסעיף אחד.

י' חורש:

מה זה אומר? מה הוא יעשה? הוא ייכנס למתקן, יזרוק את העובדים, יזרוק את כל מה שיש ויעשה את כל הפעולות מבלי לתת הודעה מוקדמת ומבלי לתאם זאת עם מישהו?

ועדת הכספים
21/02/96

ד' מסר-לחמן:

בתיקון מס' 12 קבענו אפשרות של מתן הודעה. אם אין אפשרות להודיע הודעה הוא נכנס.

היו"ר ג' גל:

האם אפשר להכניס פה סעיף קטן האומר שהשאר יפורט בתקנות?

ד' לחמן-מסר:

אפשר לתת הסמכה כללית.

י' חורש:

תכתבי כאן שלצורך ביצוע הפעולות הוא יהיה מוסמך לבצע את כל מה שהחברה היתה מוסמכת לבצע.

ד' לחמן-מסר:

מדובר בכל בעל רשיון.

י' חורש:

או-קיי, בעל רשיון.

היו"ר ג' גל:

עורך דין חורש, מה אתה מציע?

י' חורש:

אני מציע שלצורך ביצוע הפעולה הנדרשת הוא יהיה מוסמך לבצע את הפעולות שבעל הרשיון היה מוסמך לבצען.

א' שניידר:

אבל זה לא רק בעל רשיון.

היו"ר ג' גל:

רבותיי, הדיון בסעיף 9 נגמר. גב' שניידר, אני מבקש שתנסחי נוסח. תתייעצי עם החברים החכמים הנמצאים פה ותעשי זאת מחוץ לכתלי החדר. תנסחי נוסח שבו תהיה גם אפשרות להיכנס לחצרו של בעל הרשיון כדי לעשות את הנדרש.

ב' שרון:

אני מדגיש שזה בשלוש סיטואציות: בסכמה לאדם או לרכוש, או במצב חירום לאומי. אני מדבר רק על הסיטואציות האלה. אם בעל הרשיון מסכן את אספקת החשמל מסיבה אחרת - אתה לא תוכל לעשות זאת.

קריאה:

לגבי מצב חירום לאומי יש סעיף.

ועדת הכספים
21/02/96

א' שניידר:

סליחה, אני מסתכלת על דברי ההסבר לסעיף 9. כתוב שם: סכנה ממשית ומיידית לבטיחותו של אדם או רכוש.

ב' שרון:

זה עוד יותר מצמצם.

א' שלגי:

כי על שעת חירום יש סעיף במקום אחר.

ב' שרון:

אם ספק החשמל העיקרי ימעל בתפקידו ויפסיק להיות ספק החשמל העיקרי - לפי החוק הזה לא נוכל לעשות דבר.

היו"ר ג' גל:

כפי שסיכמתי, גב' שניידר תמצא את הנוסח הנדרש לסעיף. נעבור לסעיף 10.

סעיף 10:

א' שניידר:

סעיף 10 - הגבלות על העברת רשיון, שיעבוד, עיקול או שינוי מבנה בבעל רשיון. "א) רשיון או זכות מן הזכויות על-פיו אינם ניתנים להעברה, במישרין או בעקיפין, לשיעבוד או לעיקול, אלא באישור השר. (ב) השר רשאי לקבוע ברשיון, כי נכסים מסויימים של בעל הרשיון, הדרושים לדעת השר לביצוע הפעילות לפי הוראות הרשיון, אינם ניתנים להעברה, במישרין או בעקיפין, לשיעבוד או לעיקול, אלא באישור השר".

מה ההבדל בין (א) ל-(ב)?

ב' אבלין:

סעיף קטן (א) עוסק ברישיון עצמו וסעיף קטן (ב) עוסק בנכסים של בעל הרשיון.

ס' אלחנני:

אני רוצה להוסיף משהו לסעיף 10(א). כמו שאתם מעבירים כמה מהסמכויות באישור השרים, זה נראה לי המקום שבוצריך אישור של השרים ולא אישור של שר אחד בלבד.

ב' אבלין:

למה? מה זה מעניין את שר האוצר?

ס' אלחנני:

העברה של רשיון נראית לי מאד בעייתית.

א' שלגי:

אנחנו חושבים שלשר האוצר אין עניין בנושא הזה.

ועדת הכספים
21/02/96

ד' ליפשיץ:

מי שנותן את הרשיון הוא זה שצריך להיות מוסמך להורות על העברת רשיון.

היו"ר ג' גל:

ומי נותן את הרשיון?

ד' ליפשיץ:

שר האנרגיה.

א' שניידר:

אמשיך לקרוא את סעיף 10: "(ג) ערבויות שהמציא בעל רשיון לפי סעיף 7(2), וכספים שנתקבלו ממימוש, אינם ניתנים לעיקול או לשיעבוד. (ד) השר רשאי לקבוע ברשיון, כי שינוי או ארגון מחדש בו, לרבות מיזוג, פיצול, פשרה, הסדר או פירוק מרצון, טעונים אישור השר".

ד' ליפשיץ:

יש פה טעות, זה לא בו, זה צריך להיות בבעל הרשיון. בסעיף קטן ד' במקום המילה "בו" צריך לומר "בעל הרשיון".

א' שניידר:

נכון.

היו"ר ג' גל:

התיקון נתקבל. הדיון בסעיף 10 תס. נעבור לסעיף 11.

סעיף 11:

א' שניידר:

סעיף 11 - העברת שליטה. "(א) לא תועבר שליטה, במישרין או בעקיפין, ולא ירכוש אדם שליטה, במישרין או בעקיפין, בבעל רשיון, אלא באישור השר. (ב) שותף לא יעביר את זכויותיו בשותפות, שהיא בעל רשיון, אלא באישור השר. (ג) השר רשאי לאשר העברת שליטה או העברת זכויות שותף, ובלבד שנתקיימו במקבל ההעברה התנאים הנדרשים למתן הרשיון לפי העניין, ולא נתקיימו בו הסייגים למתן הרשיון. (ד) השר רשאי לקבוע תנאים, הוראות והגבלות לבעל רשיון וכן דרכי פיקוח וחובות דיווח על פעולות הדרושות, לדעתו, להבטחת אכיפתן של מגבלות השליטה וההחזקה וכן לאכיפתן של הוראות אחרות של סעיפים 10 עד 14 ובכלל זה הוראות לעניין ניהול ורישום מיוחד של המחזיקים בניירות ערך שלו, וכן הגבלות על השימוש באמצעי שליטה ובזכויות הצמודות להן".

א' מעוז:

יש לי הערה לסעיף קטן (ג). סייגים קבועים בסעיף 5 וזה בסדר. התנאים של הרשיון, שהם ספציפיים לכל רשיון, הם פזורים.

ש' ברובנדר:

לא, מדובר בתנאים הכלליים של בעל הרשיון.

ועדת הכספים
21/02/96

א' שלגי:

מדובר בכללים של בעל הרשיון, היינו: שהוא לא עבריון, שהוא לא פוטר, שהוא לא הורשע וכו'.

ד' ליפשיץ:

זה קבוע בסעיף 7(א)(1). סעיף זה מדבר על אמות מידה ותנאים למתן הרשיון.

א' מעוז:

למה זה מתייחס? לסעיף 5?

קריאה:

ל-7 ול-5.

א' מעוז:

אני הייתי מוסיף גם את 6, זאת אומרת ובלבד שזה לא יעמוד בסתירה לאמור בסעיף 6. תראו, הנושא הזה של העברת שליטה במשק הישראלי הוא מאד חשוב. אני מציע להוסיף גם את סעיף 6.

ב' אבלין:

אבל סעיף 6 איננו חד-משמעי.

היו"ר ג' גל:

איפה אתה מציע להוסיף זאת?

א' מעוז:

אני מציע להוסיף בסעיף 11(ג) ש"ובלבד שהעברת השליטה לא תעמוד בסתירה לאמור בסעיף 6". אבל זה לא ניסוח משפטי, המשפטנים ינסחו זאת בהתאם.

ד' ליפשיץ:

בסעיף 6 אפשר אולי לומר: ולתת אישורים בהתאם לסעיף 11. זאת אומרת שבבואו להחליט אם ליתן רשיון... או לקבוע בו תנאים, או ליתן אישור כאמור בסעיף 11, ישקול השר בין היתר את אלה.

היו"ר ג' גל:

בסדר, אני מקבל את ההצעה של גב' דרורה ליפשיץ.

ס' אלחנני:

יש לי הערה לגבי סעיף 11(ד). פה יש עניין שמחזיקי בניירות ערך. זה שייך או לבורסה או לבניירות ערך ולא הייתי רוצה שהוא יהיה איזושהי רשות ניירות ערך חדשה.

ד' לחמן-מסר:

הכוונה היא בתוך החברה. הוא צריך לעשות רישום מיוחד של כל מי שמחזיק מעל ל-10%, והוא נותן לו הוראות.

היו"ר ג' גל:

תם הדיון בסעיף 11, בכפוף לתיקון שהוצע. נעבור לסעיף 12.

סעיף 12:

א' שניידר:

סעיף 12 - החזקת אמצעי שליטה בספק שירות חיוני. "(א) לא יחזיק אדם אמצעי שליטה בחברה של בעל רשיון ספק שירות חיוני, אלא באישור השר. (ב) בעל רשיון או מחזיק אמצעי שליטה בבעל רשיון, לא ירכוש ולא יחזיק אמצעי שליטה בבעל רשיון נוסף, אלא באישור השר".

ד' לחמן-מסר:

יש לי רק הערות ניסוחיות. בסעיף 11 אומרים: לא יעביר ולא ירכוש. פה, בסעיף 12, אומרים רק לא יחזיק. אני רוצה לאפשר בעת הניסוח לעבות את כל הניסוח כך שבסעיף 12 יהיה כתוב: לא ירכוש אדם ולא יחזיק באמצעי שליטה אלא באישור השר. זאת אומרת, שהוא צריך לקבל את האישור גם לאקט הרכישה ולא רק לאקט האחזקה.

ד' ליפשיץ:

אבל את זה יש לך בסעיף 11. החזקת אמצעי שליטה אתה יכול לצבור מהחזקת פירורים. לכן, כאן יש סעיף ספציפי שמתייחס להחזקת אמצעי שליטה. זה לא נחוץ.

ש' ברובנדר:

זה גם בא להבטיח מניעת השתלטות. יש פה שני אלמנטים. אלמנט אחד הוא שבעל אחד לא ישתלט על יצרן פרטי אחר.

ד' ליפשיץ:

סעיף 11 מטפל בסוגיית הרכישה והעברה. סעיף 12 מתייחס לסוגייה ספציפית - החזקת אמצעי שליטה.

ד' לחמן-מסר:

אם כך, על מנת שהדברים יהיו ברורים אני מציעה לומר: בנוסף לאמור בסעיף 11. זאת כדי שיהיה ברור שבסעיף 12 אין דין מיוחד ששונה מסעיף 11.

א' שניידר:

בסדר.

היו"ר ג' גל:

התיקון שהציעה גב' לחמן-מסר מקובל. סיימנו את הדיון בסעיף 12.

סעיף 13:

א' שניידר:

סעיף 13 - הגבלות על ספק שירות חיוני. "(א) השר, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור הממשלה, רשאי לקבוע בצו כי על בעל רשיון ספק שירות חיוני, יחולו ההוראות הבאות, כולן או מקצתן: (1) קביעה, שלפיה תובטח השליטה בבעל רשיון ספק שירות החיוני בידי אזרח ישראלי ותושב ישראל, לרבות בדרך של קביעת שיעור מירבי של אמצעי שליטה שיוחזקו, במישרין או בעקיפין, בידי מי שאינו אזרח או תושב כאמור; (2) דרישה

מטעמים של ביטחון המדינה, כי נושאי משרה ובעלי תפקידים מסויימים שיקבע בבעל רשיון ספק שירות חיוני, כולם או מקצתם, יהיו אזרחים ישראלים ותושבים בה וכי אלה, כולם או מקצתם, יהיו בעלי סיווג ביטחוני מתאים. (ב) השר לא ייתן צו כאמור החל על בעל רשיון ספק שירות חיוני, אלא לאחר שנתן לבעל רשיון ספק שירות חיוני, הזדמנות להשמיע טענותיו בפני השר."

היו"ר ג' גל:

האם יש למישהו הערות?

א' שניידר:

למה הכוונה כאן?

ד' לחמן-מסר:

הכוונה בסעיף הזה - והוא לא מנוסח טוב - שאם כבר אדם קיבל רשיון לשירות חיוני ואתה פתאום מתעורר אחרי שנתיים ורוצה להחיל עליו הוראות נוספות, אתה צריך לשמוע אותו.

א' שניידר:

לא, בסעיף 13 את נותנת לו כללים ספציפיים.

ד' לחמן-מסר:

יש כאן בעיות ניסוח ואפשר לתקן זאת.

ט' שטיין:

אפשר לומר שהשר לא ייתן צו אלא לאחר שנתן לבעל רשיון. כל האמצע מיותר.

ד' לינשיץ:

לא, אז ישתמע מכאן שאת לא יכולה לתת זאת מראש, אלא את צריכה לתת זאת בדיעבד. כאן המשמעות היא שבסעיף קטן (א) מדובר על זה שאת קובעת זאת מראש ברשיון, ובסעיף קטן (ב) את מדברת על מי שיש לו כבר בפועל רשיון.

ד' לחמן-מסר:

צריך לומר כך: "ניתן רשיון לבעל ספק שירות חיוני, לא ייתן השר צו כאמור לגביו, אלא לאחר וכו'".

י' חורש:

בסדר, זו שאלה של ניסוח.

א' שניידר:

אני רוצה להבין. ספק שירות חיוני, איזה תנאים הוא צריך למלא כדי שהוא קודם כל יקבל את הרשיון?

ש' ברובנדר:

- מה שכתוב פה ובמקומות אחרים.

ועדת הכספים
21/02/96

א' שניידר:

מתי יחליטו שתושב ישראלי יהיה בעל רשיון כזה?

י' חורש:

זה תנאי נוסף על התנאים האחרים.

ש' ברובנדר:

זה שאתה ספק שירות חיוני - מראש מגבילים אותך.

י' חורש:

מדובר בשירות מאד מיוחד. לכן, הוא חייב להיות גם תושב ישראל ולא רק אזרח.

היו"ר ג' גל:

השאלה היא אם אנחנו מקבלים את התיקון שהציעה גב' מסר? האם את מוכנה לחזור על התיקון שלך לגבי סעיף 13(ב)?

ד' לחמן-מסר:

"ניתן רשיון לבעל רשיון לספק שירות חיוני, ייתן השר צו לגביו, כאמור בסעיף קטן (א), לאחר שנתן לו הזדמנות להשמיע את טענותיו".

היו"ר ג' גל:

אם זו שאלה של ניסוח - תנסחו את סעיף ב' בהתאם. סיימנו את הדיון בסעיף 13.

סעיף 14:

א' שניידר:

סעיף 14 - פעולות בניגוד להגבלות. "(א) פעולה שנעשתה בניגוד להוראות סעיפים 10 עד 13 או בניגוד להוראות שנקבעו לפיהם - בטלה. (ב) מבלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), לא יהיה אדם או מי מטעמו רשאי להפעיל את זכויותיו כתוצאה מפעולה שנעשתה בניגוד להוראות סעיפים 10 עד 13, אלא רק לשם מכירתן של הזכויות או לשם קבלת דיבידנד".

היו"ר ג' גל:

האם יש הערות לסעיף 14?

ד' ליפשיץ:

במקום דיבידנד צריך אולי להיות צמודים לזכות להשתתף ברווחי התאגיד, כמו שיש בפסקה 3 בהגדרת אמצעי שליטה. במקום דיבידנד צריך לומר: לשם קבלת זכות להשתתף ברווחי התאגיד.

י' חורש:

אתם מעודדים פעולה לא חוקית בהקשר הזה. אל תתנו להם שום זכויות מעבר לזה; שימכרו את הזכויות וזה הכל. אתם מעודדים פעולה בלתי-חוקית.

ד' לחמן-מסר:

הסעיף הזה הוא מאד רחב. הוא אומר שכל מי שרכש מניות של 3% או מעבר ל-1% - פתאום הרכישה שלו לא קיימת. בגלל הפגיעה בזכות הקניין אמרנו: מה בעצם מפריע לנו? מפריעות לנו הזכויות ולא מפריעה לנו עצם הרכישה. לכן, עידנו את הדברים בגלל השאלה של הפגיעה בקניין.

ד' ליפשיץ:

יש גם פסק דין בו מבקשים מהמחוקק שיגיד בדיוק מה הוא רוצה לעשות.

היו"ר ג' גל:

מה אתם מציעים? אתם מציעים לאשר את הדיבידנד בלי לתקן?

א' שניידר:

לא, זכות להשתתף ברווחי התאגיד.

היו"ר ג' גל:

סיימנו את הדיון בסעיף 14.

סעיף 15:

א' שניידר:

סעיף 15 - אגרות: "השרים רשאים לקבוע, באישור ועדת הכספים של הכנסת, אגרות אשר מבקש רשיון או בעל רשיון, ישלמו דרך כלל ולסוגים".

ד' לחמן-מסר:

הכוונה היא לסוגים של פעולות או רשיונות.

היו"ר ג' גל:

סיימנו את הדיון בסעיף 15.

סעיף 16:

א' שניידר:

סעיף 16 - חובות בעל רשיון ספק שירות חיוני: "(א) בעל רשיון ספק שירות חיוני ייתן שירות לכלל הציבור באמינות, ביעילות וברמה הדרושה, לפי תנאי רשיונו ולפי כל דין. (ב) בעל רשיון ספק שירות חיוני ירכוש, בהתאם לתנאי רשיונו, חשמל מבעל רשיון ייצור. (ג) למרות הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), בעל רשיון ספק שירות חיוני יהיה רשאי שלא לתת את השירות או שלא לבצע את הרכישה לפי רשיונו, להפסיק, לעכבם או להגבילם, אם לא שולמו לו התשלומים בעדם לפי כל דין או לא נתקיימו התנאים למתן השירות או לביצוע הרכישה כדין, והכל בהתאם לקביעת השר בתקנות או ברשיון של אותו בעל רשיון. (ד) בעל רשיון ספק שירות חיוני יפעל להבטחת מתן מלוא שירותיו במשך כל תקופת רשיונו, לרבות, לפי תכנית הפיתוח שתאושר לפי סעיף 18, תוך עשיית הפעולות הדרושות למילוי שירותיו כאמור. (ה) בגביית תשלומים בהתאם לתעריפים שקבעה הרשות ובביצוע חובותיו על-פי סעיף קטן (א), יהיה בעל רשיון ספק שירות חיוני כפוף לפיקוח

הרשות וימלא אחר הוראותיה. (ה) השרים רשאים, בהתייעצות עם שר המשפטים, לקבוע הוראות בדבר התוכן, המידה, הפירוט והעקרונות החשבונאיים לעריכתם של דינים וחשבונות כספיים של בעל רשיון ספק שירות חיוני לרבות ההצהרות והביאורים שיש לצרף אליהם".

היו"ר ג' גל:

אני מבין שאם יתקבל התיקון לסעיף (ב) - העניין ישתנה בהתאם. כשנדון בתיקון שיובא לפנינו - ייערך התיקון בהתאם. כאשר יבוא התיקון במקום אחד - יבוא התיקון גם במקום הזה. האם יש הערות נוספות?

א' מעוז:

במידה ותהיה הפרדה בין שירותי הולכה וחלוקה לבין אספקה ובמידה ובטווח הקצר יהיה לאיזשהו ספק שקשור לחברת החשמל איזשהו מעמד מהותי בשוק - יכול להיות שבתקופת מעבר אתם להפריד בין ספק לבין ספק פרטי, למשל, ואז כל מה שאמרנו, למשל, לגבי חובת הרכישה יתייחס לספק. אם יהיה כאן שינוי קונספציה - אזי בכל הסעיף הזה יידרש מהפך.

ש' ברובנדר:

אנחנו ערים לכך. אם יהיה שינוי - נבוא עם הקונספציה.

ט' שטיין:

יש לי שאלת הבהרה לגבי סעיף קטן (ה). אנחנו לא יודעים למה בגביית תשלומים גם בעל הרשיון כפוף לכך. זה פשוט לא מתאים לתפקיד של הרשות כרגע.

ד' ליפשיץ:

לא, זה גביית תשלומים בהתאם לתעריפים שקבעה הרשות. זאת הכוונה.

ב' אבלין:

הרשות גם שומעת תלונות צרכנים.

ד' צ'מנסקי:

הנקודה היא חשובה. יכול להיווצר מצב שנקבעו תעריפים והמפוקח גובה יותר מדי כספים, או שיש מישהו שמתקשה לשלם. מקובל בעולם הנאור שלרשות יש גם זכות התערבות בתהליך הגבייה, ובמקומות מסוימים גם לפרוס את התשלומים על-פני זמן.

ד' ברוך:

אל תכניס את זה. אסור להכניס את זה.

ד' צ'מנסקי:

זה עניין של הגנה על הצרכן.

ד' ברוך:

אז הממשלה תיקח תקציב ותשלם עבור הזקנים, אבל אין להכניס זאת לשיקול הדעת של פרופ' אילתה אם לפרוס את התשלום לקשישים או לתושבי ירושלים.

ועדת הכספים
21/02/96

ד' צ' מנסקי:

לרשות צריכה להיות זכות להסתכל על תהליך הגבייה.

ש' ברובנדר:

במקרים קשים מסוג זה לחברה יש דיסקרציה, למרות שזה עומד בסתירה לתקנות, לפרוס תשלומים.

ד' לחמן-מסר:

אין לי שום בעיה אם רק נפצל זאת ונגיד שבעל רשיון יגבה תשלומים בהתאם לתעריפים שקבעה הרשות.

היו"ר ג' גל:

לאיזה סעיף את מתכוונת?

ד' לחמן-מסר:

לסעיף קטן (ה). צריך לראות את החובה, קרי: בעל רישיון יגבה תשלומים בהתאם לתשלומים שקבעה הרשות; הרשות תהיה רשאית או הרשות תפקח על אופן גביית התעריפים ובעל הרשיון ימלא את חובותיה לעניין זה.

ד' ברוד:

אני לא מציע לאפשר לרשות להיכנס לכל נושא התשלומים ולהתחיל להכניס פריסות של תשלומים וכו'. ההיפך, כדאי בעניין הזה לצמצם את הדברים עד כמה שאפשר.

היו"ר ג' גל:

זה רק פיקוח על ביצוע נאות.

ד' ברוד:

לא, זה על הגבייה. צריך לצמצם זאת בשביל שלא תהיה פה שום פרשנות נוספת.

ר' מוסנזון:

יש פה הרבה היבטים. הרשות קובעת רק תעריפים של ספק שירות חיוני. החוזים והתשלומים של יצרנים פרטיים לספק שקונה מהם חשמל הם הרבה יותר מורכבים והם לא בתחום הרשות. לכן, לא כדאי להסתבך בעניין הזה. מדובר על בעלי רישיון. יש בעלי רישיון שהם בכלל לא בתחום שיפוטה של הרשות.

היו"ר ג' גל:

למה הרשות לא תפקח על בעל רשיון?

ר' מוסנזון:

החוזים המורכבים של בעלי רשיונות פרטיים הם בתחום של משרד האנרגיה ולא בתחום הרשות. זה לא תעריף. זה חוזה מורכב.

ד' לחמן-מסר:

מר מוסנזון, אין לי בעיה עם מה שאתה אומר, אלא שהסעיף היום כבר אומר שבגביית תשלומים בהתאם לתעריפים יהיה בעל הרשיון כפוף לכך.

קריאה:

אבל לא על אופן הגבייה.

א' מעוז:

כמובן, צריך להפריד בין התעריף לבין הגבייה. קודם כל, הסעיף הזה תוחם את עצמו רק לתעריפים שקבעה הרשות. יכולות להיות גם עסקאות אחרות שבהן אין מחירים מפוקחים. זה דבר ראשון. דבר שני - הסעיף הזה עוסק בעצם רק בגבייה, על-פי התעריפים שקבעה הרשות.

בגבייה יש SAY. בחוק האנגלי יש פירוט רב האומר מה קורה אם, למשל, אתה מפגר בתשלומים; האם הוא רשאי לחייב אותך בריבית, בקנסות וכו'. לכן, מה שכתוב פה זה בסדר.

ד' לחמן-מסר:

זה הולך כך: בעל רשיון ספק שירות חיוני יגבה תשלומים בהתאם לתעריפים שקבעה הרשות.

א' שניידר:

ואת כל הסיפא תעבירי לסעיף 16(א). אני חושבת שזה צריך להיות כך: בסעיף 16(א): "בעל רשיון ספק שירות חיוני ייתן שירות לכלל הציבור באמינות, ביעילות וברמה הדרושה על-פי תנאי רשיונו ולפי כל דין; ובביצוע חובותיו אלה יהיה כפוף לפיקוח הרשות וימלא אחרי הוראותיה".

ש' ברובנדר:

סעיפים קטנים (ד) ו-(ה) מתייחסים לנושא ספציפי. סעיף (א) הוא סעיף גורף.

א' שניידר:

אבל זה כתוב היום. כתוב כך: "בגביית תשלומים בהתאם לתעריפים שקבעה הרשות ובביצוע חובותיו על-פי סעיף קטן (א), יהיה בעל רשיון ספק וכו' כפוף לפיקוח הרשות".

ש' ברובנדר:

את צריכה לעבור על תפקידי הרשות ולראות שלרשות יש שני תפקידים. רק לזה זה מתייחס. הוא כפוף רק בנושאים הנוגעים לתפקידי הרשות.

א' שניידר:

בסעיף קטן (ה) יש שני דברים. הסיפא שלו מתייחסת לסעיף קטן (א) ואת הסיפא הזאת צריך להעביר לסעיף קטן (א).

ד' ליפשיץ:

נכון, אני חושבת שאת זה אפשר לקבל.

ועדת הכספים
21/02/96

ס' אלחנני:

צריך להבהיר פה שהתשלומים שהיא גובה יהיו זהים לתעריפים שקבעה הרשות. לפי דעתי זה לא כתוב פה.

ד' לחמן-מסר:

כתבנו שבעל רשיון ספק שירות חיוני יגבה תשלומים בהתאם לתעריפים שקבעה הרשות.

ס' אלחנני:

זה מבטיח את העניין?

י' חורש:

כן, כן.

ס' אלחנני:

דבר שני - איפה הפרסום של התעריפים על-ידי הרשות?

ב' אבליון:

יש סעיף כזה.

היו"ר ג' גל:

גב' שניידר, אני מציע שתחזרי על מה שיהיה רשום בסעיף.

א' שניידר:

לגבי סעיף 16(א) הייתי כותבת שהחובות של בעל רשיון ספק שירות חיוני כלפי הציבור יהיו כפופים לפיקוח הרשות.

ש' ברובנדר:

לא, לא זו הכוונה בכלל.

ד' לחמן-מסר:

למה לא? מר ברובנדר, זה כתוב היום: "בביצוע חובותיו על-פי סעיף קטן (א)...".

ש' ברובנדר:

זה רק לגבי הדברים שהם בסמכויות הרשויות. סעיף 16(א) הוא הרבה יותר רחב, מכיוון שהוא עוסק על-פי כל סמכות ועל-פי כל דין.

ד' לחמן-מסר:

על-פי סמכות ועל-פי כל דין - זה יישאר. אבל הוא יהיה בכפוף לפיקוח הרשות.

ש' ברובנדר:

קודם כל, זה לפי הרישיון.

ד' לחמן-מסר:

זה יישאר לפי תנאי הרישיון. מה שמר ברובנדר מרמז לו הוא שבעצם שעל בעל הרישיון יש שני מקורות פיקוח: יש מקור פיקוח של השר ויש מקור פיקוח של הרשות. זה צריך להישאר. אנחנו נעשה זאת כך. זה יהיה, כמו שגב' שניידר אמרה, לפי תנאי רישיונו ולפי כל דין, והוא יהיה כפוף לסמכויות הרשות בביצוע סמכויותיה.

ש' ברובנדר:

אבל זה נאמר בסעיף קטן (ה) באופן מפורש.

ד' ליפשיץ:

האם הוויכוח עכשיו הוא בשאלה אם זה יהיה בסעיף קטן (ה) או ב-(א)?

ש' ברובנדר:

לדעתנו, יש הבדל בין סעיף קטן (א) לסעיף קטן (ה). מה שכתוב בסעיף קטן (א) הוא נכון. את התיקון צריך לעשות בסעיף (ה).

ד' לחמן-מסר:

יש לי רעיון. יתווסף סעיף קטן (ו) שיגיד: בביצוע חובותיו על-פי סעיף קטן (א) יהיה בעל רישיון ספק שירות חיוני כפוף גם לפיקוח הרשות וימלא אחר הוראותיה". האם זה נראה לך?

ש' ברובנדר:

אבל את אומרת זאת בסעיף (ה) במפורש. למה להגיד זאת פעם נוספת?

ד' לחמן-מסר:

אומרים לך שמבחינת העברית אתה מערבב מין בשאינו מינו.

היו"ר ג' גל:

אם אין ויכוח על המהות - תנסחו זאת בהתאם וברוח הדברים לפי המשפט האחרון של גב' לחמן-מסר.

א' מעוז:

יש לי הערה לגבי סעיף קטן (א). לאור שינוי קונספציה אפשרי - ואני שוב מסתכל על הנעשה במדינות אחרות - הנושא הזה של בעל רישיון ספק לשירות חיוני שייתן שירות לכלל הציבור הוא קצת אמורפי. בדרך כלל בחוקים אחרים כתוב: לבעלי רישיונות אחרים ולכלל הציבור. זה נכון שיצרן פרטי הוא גם ציבור. אבל אני לא רוצה לשחק.

ש' ברובנדר:

מר מעוז, יהיה סעיף נוסף שיתייחס לחובות ספק שירות חיוני. ברגע שהכנסנו WEELING אנחנו מתקנים את כל הסעיפים הרלוונטיים.

קריאה:

אני מציע שלאחר שיובאו השינויים - נראה את הדברים ונתקן בהתאם.

ועדת הכספים
21/02/96

ד' לחמן-מסר:

טוב. אחרי שיובאו השינויים נחזור ממילא לסעיף 16.

א' שניידר:

נכון.

היו"ר ג' גל:

לגבי סעיף 16 אי-אפשר להגיד שהיה גמר דיון, כי נחזור אליו. אבל הבנו את הדברים העיקריים.

סעיף 17:

א' שניידר:

סעיף 17 - תחולת החוק על פעולות ספק שירות חיוני. "(א) הוראות חוק זה, לעניין בעל רשיון ספק שירות חיוני, יחולו על בעל רשיון ספק שירות חיוני, בין אם הוא בעל רשיון לפעילות נוספת לפי חוק זה ובין אם לאו, והן יחולו על כל הפעילויות שלגביהן הוא בעל רשיון. (ב) השר רשאי, בהתאם למצב העובדתי במשק החשמל, לקבוע מעת לעת, כי בעל רשיון או רשיונות ייצור, מרכז בידיו חלק מהותי מן הייצור במשק החשמל. (ג) הוראות חוק זה, לעניין בעל רשיון ספק שירות חיוני, למעט סעיף 16(ב), יחולו על יצרן חשמל וכן על בעל רשיון שבידיו שליטה, במישרין או בעקיפין, ביצרן חשמל".

היו"ר ג' גל:

האם יש הערות?

א' שניידר:

כל עוד לא יודעים מה יהיה כתוב בסעיף 16(ב) אנחנו לא יכולים לאשר באופן סופי את הסעיף הזה.

א' מעוז:

אני רוצה להעיר משהו להבהרה לגבי סעיף (ב). אני רוצה פשוט להבין. כלומר, השר רשאי לקבוע שבעל רשיון ייצור חשמל מרכז 50%-60%. האם הוא אומר גם שהוא מונופול או משהו כזה?

א' שלגי:

אז הוא מחיל עליו את המונח "ספק שירות חיוני", שחלים עליו כל מיני חובות.

א' מעוז:

הוא לא חייב להיות זהה למושג מונופול.

י' חורש:

נכון, אלה שני דברים שונים.

היו"ר ג' גל:

אני מבין שאין הערות נוספות. סיימנו את הדיון בסעיף 17.

סעיף 18:

א' שניידר:

סעיף 18 - תכנית פיתוח. "א) השר רשאי לדרוש מבעל רשיון ספק שירות חיוני, להגיש לאישורו תכנית פיתוח שלמה או בחלקים, לצורך פעולותיו לפי הוראות הרשיון; בעל רשיון ספק שירות חיוני, יגיש לשר את התכנית, באופן ובמועד שנדרשו; (ב) אישר השר את התכנית, לא יפעל בעל רשיון ספק שירות חיוני אלא בהתאם לתכנית שאושרה; (ג) לא הגיש בעל רשיון ספק שירות חיוני תכנית פיתוח לפי סעיף קטן (א), רשאי השר לקבוע לו תכנית פיתוח ויחולו על תכנית כאמור הוראות סעיף קטן (ב)".

ד' צ'מנסקי:

נניח שהרשות תחליט שהתעריפים יתבססו על מה שנקרא FUTURE COST, קרי תכניות של התפתחות אותו חלק של משק החשמל. גם הרשות תצטרך להיות בעלת סמכות לקבל את אותן תכניות שהשר מקבל במסגרת מתן הרישיונות.

ד' ברוך:

האם אתה מתכוון לקבלת החומר והתכנית עצמה?

ד' צ'מנסקי:

כן.

א' שלגי:

בפרק של הרשות יש סעיף האומר שהרשות תפעל בהתאם לתכנית הפיתוח. זה סעיף 24.

היו"ר ג' גל:

גב' שניידר, תרשמי לך הערה בצד. נצטרך לראות בהמשך אם הנושא הזה של תכניות הפיתוח של הרשות נכלל. אם לא - נעשה תיקון בהתאם.

ש' ברובנדר:

זה נמצא.

היו"ר ג' גל:

אם זה נמצא - מה טוב. אם לא - זה יתוקן.

ס' אלחנני:

כל תכנון משק החשמל העתידי נמצא פה בעצם. אני חושבת שצריך להביא קצת יותר דוגמאות. בוא ניקח את חברת החשמל. אתה בא ואומר לה: בשנת אלפיים, על-פי התחזית שלי, את מגיעה ל-10,000 מגוואט, את רידינג ד' צריך לסגור, תחנה פחמית פלונית צריך לסגור וכו'.

קריאה:

מי אומר את מה שאמרת?

ועדת הכספים
21/02/96

ס' אלחנני:

השר. הוא רשאי לדרוש זאת. הוא אומר: במצב הקיים, בשנת אלפיים צריך לבנות תחנת כוח חדשה.

א' שלגי:

הוא לא אומר דבר כזה והוא לא יכול גם להגיד דבר כזה.

ס' אלחנני:

נניח שהשר אומר שלשם צורכי המשק בשנת אלפיים נדרשים 12,000 מגוואט. אני צריך תחנת כוח גאזית, תחנת כוח פחמית וכו' בכך וכך מקומות בארץ. הוא דורש תכנית פיתוח רק מבעל ספק שירות חיוני. הוא יכול לדרוש מאחד שהוא עדיין לא ספק שירות חיוני.

ש' ברובנדר:

הוא לא יכול.

ס' אלחנני:

- הוא ייהפך להיות ספק שירות חיוני אם הוא יהפוך להיות חלק מהותי מגורמי ייצור החשמל.

ש' ברובנדר:

איך הוא ייהפך להיות חלק מהותי?

ס' אלחנני:

הוא ייהפך להיות חלק מהותי אם תכנית הפיתוח תכוון על-ידי השר. תראו, הרעיון הוא קצת היולי, אבל תנו לי לבנות אותו. על-ידי השר, שיכוון את תכנית הפיתוח לא רק של ספק שירות חיוני אלא של משהו שעתיד להיות ספק שירות חיוני, הוא ייהפך להיות חלק מהותי. וההגדרה לגבי החלק המהותי מהייצור במשק החשמל היא הגדרה עמומה.

ש' ברובנדר:

נכון, בכוונה היא עמומה.

ד' ברוך:

מבחינת חלוקת הסמכויות חשוב להבין שלא הממשלה מתכננת את משק החשמל, לא בענף הזה ולא בענפים האחרים. זה בדיוק כמו שהיא לא עושה זאת בתקשורת או בענפים אחרים. מי שעושה זאת, בגלל המאפיינים המאד ייחודיים של הענף הזה, הוא מי שבעצם יושב בצומת. במקרה הזה ספק חיוני הוא מי שמחזיק את רשת המסירה וכו'. לכן, אסור שהתפוח החם הזה של תכנון המשק יעבור מהחברה אלינו. חשוב שהוא יישאר אצלם וחשוב שהאחריות תהיה עליהם, מבחינת חובת האספקה והתכנון של המשק. זה דבר ראשון.

דבר שני - השר רשאי לדרוש להסתכל על תכניות הפיתוח והוא רשאי להעיר עליהן. דרך אגב, הוא יכול להגיד: רק קיבלתי. סעיף (ב) נותן לו פוזיציה נוספת. הוא אומר: גם אישרתי. הוא יכול להסתפק בקבלה, ללא האישור. הוא יכול רק לקבל ולא לאשר. הוא יכול להגיד: קיבלתי, רשמתי בפרוטוקול שקיבלתי את התכנית, נקודה. יש לו גם סעיף שבו הוא מאשר את התכנית. אני מניח שאם הוא ירצה להשפיע בדרך זו או אחרת על התכנית - הוא ישפיע.

אשר לדבר שאת תיארת לגבי יצרנים נוספים - על היקף הייצור הפרטי הוא משפיע באמצעות כלים אחרים. איך תבוצע מערכת הייצור - זה משהו אחר.

ב' שרון:

אני חושב שבסעיף 17(ב) נפלה טעות. קודם כל, ספק שירות חיוני או רישיון ספק שירות חיוני מתייחס לפי הגדרות החוק לרישיון להולכה ולחלוקה של חשמל; ובזה דן פרק ג'. פרק ג' דן ברישיון ספק שירות חיוני. סעיף 17(ב) מתייחס לייצור. זה דבר אחד.

דבר שני - מה זה על-פי החוק הזה יצרן חשמל מהותי? אין הגדרה לדבר הזה.

ש' ברובנדר:

בכוונה אין הגדרה.

א' שניידר:

צריכה להיות סיפא האומרת שכתוצאה מזה הוא הופך לספק שירות חיוני.

י' חורש:

- חלות עליו החובות של ספק שירות חיוני.

ב' שרון:

בתוך החוק הזה אין שום דבר שקושר בין החיה המוזרה והחדשה הזאת שנקראת יצרן חשמל מהותי לבין ספק שירות חיוני. הרי ספק שירות חיוני הוא בהגדרה משהו שבכלל לא עוסק בייצור. לכן, איך אפשר לקשר זאת?

א' שניידר:

אתה צודק. צריך להוסיף משהו בסיפא.

ב' שרון:

זו פשוט טעות.

ד' צ'מנסקי:

אני רואה כאן הצדקה לעובדה שהרישיונות צריכים להיות בגוף המפקח. באמצעות אי-אישור של עלות מסויימת, הרשות המפקחת בעצם פוסלת רישיון שניתן על-ידי השר.

ש' ברובנדר:

היא לא פוסלת, היא רק גורמת נזק לבעל הרישיון. היא לא פוסלת אותו.

ד' צ'מנסקי:

מבחינה מהותית היא פוסלת.

ד' ברוד:

ביום הפתיחה מי שאחראי על רשת המסירה במקרה יש לו גם ייצור. אחרי 10 שנים הוא מתחיל לעבוד במסגרת של אשכול רשיונות. יש לאותה חברת החשמל רישיון למסירה ורישיון לייצור. אם הסעיף הזה לא היה רשום, באותו יום כל מערכת הייצור איננה נתונה לפיקוח. אז בעצם רשות הפיקוח לא היתה מסוגלת לפקח על פעולות הייצור. ברור ש-40%-50% מעלות החשמל זו מערכת הייצור. אם הסעיף הזה לא היה רשום - אי-אפשר יהיה

לפקח בעוד 10 שנים על הייצור. לכן, אמרנו שאם יש לאותו ספק לציבור גם חלק מהותי בזה - אפשר להחיל עליו את הכללים; כי על ייצור כשלעצמו אין פיקוח תעריפים. אם אני מקים תחנה של 40 מגווט - אין עלי פיקוח.

א' מעוז:

אני רוצה להמשיך את דבריו של מר שרון. אני חושב שזה לא המקום להכניס כאן את סעיף 17(ב). במסגרת הוועדה לרישוי מתקנים אמרתי שבמסגרת קביעת התנאים לרשות אנחנו צריכים להיות הרבה יותר קפדניים בכל הנוגע לניסוח התנאים, כשמדובר על תחנות כוח גדולות יותר ומהות חלק מהותי מהמערכת. שם אפשר לטפל בזה. כלומר, ניקח קצה אחד. כשמדובר בתחנה שהיא שולית ומהווה פרומיל מהמערכת, הרישיון צריך להיות כמעט סטנדרטי ופשוט. מאידך גיסא, כשמדובר על תחנת כוח גדולה, שמהווה חלק מהותי - אני הרבה יותר קפדן בכל הנוגע לתנאי הרישיון. שם זה צריך לבוא לידי ביטוי.

היו"ר ג' גל:

במה שונה סעיף ב' הרשום ממה שאתה אומר?

א' מעוז:

כשאתה מדבר על תנאים למתן רישוי - נדמה לי שכתוב באיזשהו מקום שאתה לוקח בחשבון גם את היקף ההספק. בין היתר, כשאתה בא וקובע את תנאי הרישיון, זה תלוי בהרבה משתנים, ובין היתר זו פונקציה של ההספק של תחנת הכוח. לכן, אין צורך כאן בסעיף הזה.

ר' מוסנזון:

סעיף 17(ב) נזכר בהגדרה של יצרן חשמל שהוא נבדל מיצרן חשמל פרטי. לכן, חלות עליו כל ההערות האלה. בעצם מה שסעיף 17(ב) עושה - הוא מוציא אותו מהתחום של יצרן חשמל פרטי ומעביר ליצרן חשמל שחלות עליו כל ההוראות.

צ' שאשא:

לדעתי, מר שאמר מר מעוז לא מיתר את סעיף 17(ב), כי סעיף 17(ב) פשוט בא ליצור מצב שאם מתברר שמישהו מרכז בידיו חלק מהותי מהייצור, ולכן צריך להפעיל עליו פיקוח - אזי הסעיף הזה מאפשר לעשות זאת. איפה הקישוריות? הקישוריות היא דרך ההגדרה של מה זה יצרן חשמל, להבדיל מההגדרה של יצרן חשמל פרטי, ודרך סעיף 16(ג) היינו צריכים את הקישוריות. על-ידי זה שמישהו הוגדר כיצרן מהותי - גם חלות עליו חובות של יצרן מהותי והוא גם תחת פיקוח. את הסעיף הזה צריך להשאיר. מר מעוז אמר דבר חשוב, אבל הסעיף הזה לא מיתר זאת, אלא זה משהו אחר לגמרי.

א' מעוז:

אבל הוספנו היום שאפשר להוסיף תנאים לרישיון. זה דבר אחד. שנית, צריך להבין גם מה היעד של הנושא הזה ולמה אתה בא עם סעיף כזה.

היו"ר ג' גל:

מר מעוז, האם אתה מתנגד לזה?

א' מעוז:

אני חושש שמא ייעשה שימוש לא נכון בסעיף זה.

א' שניידר:

עד כמה שאני הבנתי את סעיף 17, והיתרון שלי הוא אולי בכך שאני מחוץ למערכת ואני קוראת את הסעיף כמו האדם הסביר, אני מבינה שסעיף 17 מכיל את כל ההוראות שחלות על ספק שירות חיוני, על שלושה סוגים של גורמים: (1) בעל רישיון ספק שירות חיוני לגבי חלק מהפעילויות, וזה מה שכתוב ב-(א). סעיף (ב) מתייחס לבעל רישיון לייצור שמרכז בידיו חלק מהותי מן הייצור במשק החשמל. לכן, אני מציעה שייאמר בסעיף 17(ב) בסוף: "ומשקבע כאמור, יחולו עליו הוראות חוק זה לעניין בעל רישיון ספק חיוני", כדי שיהיה ברור מה אתם אומרים פה.

ד' ברוך:

בסדר. זה מחזק את הדברים.

היו"ר ג' גל:

בסדר, קיבלנו את ההערה שלך, גב' שניידר. נוסיף זאת בהתאם.

רבותיי, אני חושב שבכך סיימנו את פרק ג'.

סעיף 19

א' שניידר:

סעיף 19 - פעולות בעל רישיון ייצור. "(א) בעל רישיון ייצור חשמל לפי תנאי רישיונו. (ב) השר רשאי לקבוע ברשיונו של בעל רישיון ייצור, כי הוא לא ימכור חשמל אלא לבעל רישיון ספק שירות חיוני. (ג) עסקאות בין בעל רישיון ספק שירות חיוני לבין בעל רישיון ייצור חשמל לענין רכישת חשמל כאמור בסעיפים 16(ב) ו-19(ב), ייערכו בהתאם לכללים שיקבע השר, בהתייעצות עם הרשות; הכללים יכולים לכלול עקרונות לקביעת תשלומים וכמויות חשמל והוראות שונות לעסקאות עם בעלי רישיון ייצור מסוגים שונים".

ס' אלחנני:

זה סעיף ה-WEELING.

היו"ר ג' גל:

זאת אומרת שהתיקון שם ישליך על הסעיף הזה.

ס' אלחנני:

פה צריך להכניס פיקוח מחירים.

היו"ר ג' גל:

רבותיי, סיימנו את הדיון בסעיף 19.

הגענו לסעיף 20. אני רוצה להודות לכל אלה שבאו מקרוב ומרחוק. אני חושב שהתקדמנו. ביום שני נמשיך את הדיון.

אני מודה לכם. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13:00